

"Delam v restavraciji že pet let. Imam delovnega inštruktorja, ki me podpira in mi pomaga z nasveti pri moji službi. Delam tri dni na teden. Večino časa pomivam posodo.

Služba je zame in moje življenje zelo pomembna. Tako imam priložnost spoznati nove ljudi. Imam občutek, da sem koristna in sem bolj samozavestna. S službo zaslužim tudi nekaj denarja in sem zaradi tega bolj neodvisna. Službo težko dobiš in zato je pomembno, da svoje delo dobro opravljam. Želim si, da bi čim več ljudi dobilo priložnost in službo. Odkar imam službo, se počutim bolj vključeno v družbo in sem bolj srečna."

Kathleen Ryan, Kilrush, Co. Clare, Ireland

Za več informacij o možnostih sofinanciranja ali podpore v svoji državi, lahko preberete na spletni strani:
www.inclusion-europe.org/employment

Inclusion Europe

Galleries de la Toison d'Or
 29 Chaussée d'Ixelles #393/32
 B-1050 Brussels
 Belgija

Tel. : +32-2-502 28 15

Fax : +32-2-502 80 10

e-mail : secretariat@inclusion-europe.org

www.inclusion-europe.org

Zgibanka je bila izdana v okviru projekta "Borimo se za naše pravice" in je sofinancirana s strani Evropske komisije in Inštituta za odprto družbo.

Zgibanka predstavlja mnenje Inclusion Europe in ne predstavlja nujno stališče ali mnenje Evropske komisije ali Inštituta za odprto družbo.

“Zaposlovanje oseb z motnjami v duševnem razvoju je dobra poslovna priložnost!”

Veliko delodajalcev še vedno izključuje osebe z motnjami v duševnem razvoju iz delovnega okolja zaradi neznanja in neutemeljenih strahov in predsodkov.

Ljudje ne bi smeli posploševati svojih stališč do oseb z motnjami v duševnem razvoju. Pri nekaterih osebah se motnja v duševnem razvoju na zunanosti niti ne opazi niti jo spremlja kakršna koli telesna invalidnost.

Osebe z motnjami v duševnem razvoju se zelo različne glede na svoje sposobnosti, omejitve in značaje: Nekateri znajo brati, nekateri ne; nekateri še živijo pri starših, nekateri pa imajo svoje bivališče in družine. Razlikujejo se od posameznika do posameznika, tako kot so različni vsi drugi ljudje, ki nimajo motnje v duševnem razvoju.

Razmislite:

- **Kakšna je socialna vloga in odgovornost vašega podjetja.**
- **Na kakšen način lahko vključite osebe z motnjami v duševnem razvoju v svoje delovno okolje.**
- **Katere so poglobitve potrebe in sposobnosti oseb z motnjami v duševnem razvoju.**
- **Zakaj stroški prilagoditve za osebe z motnjami v duševnem razvoju niso previsoki.**
- **Na kakšen način lahko osebe z motnjami v duševnem razvoju pripomorejo k vašemu poslovnemu uspehu.**

Stabilno in spodbudno delovno okolje.

Majhen preobrat pri zaposlenih.

**Zaposlovanje invalidnih oseb kot
dobra poslovna priložnost**

Kljub nekaterim specifičnim izzivom pri zaposlovanju oseb z motnjami v duševnem razvoju, obstaja veliko število podjetij, ki so odkrila, da je pri takšnem zaposlovanju tudi veliko pozitivnih učinkov.

Iščete motivirano osebje?

Podjetja potrebujejo motivirano osebje, da bi dosegla svoje cilje. Podjetja, ki zaposlujejo osebe z motnjami v duševnem razvoju imajo zaposlene, ki z veseljem prihajajo v službo vsak dan.

Osebe z motnjami v duševnem razvoju se počutijo koristne, ker imajo priložnost delati. Ženska z motnjo v duševnem razvoju je jasno izjavila: „Neodvisnost. Imam priložnost nekaj delati. Sovražim sedeti ves dan in nič delati. Takrat se zdim nepomembna. Zaradi službe moram razmišljati in to je zelo pomembno za vse osebe z različnimi učnimi težavami.“

Iščete majhne spremembe pri zaposlenih?

Osebe z motnjami v duševnem razvoju ne iščejo kariernega napredovanja v službi. Ostale bodo v vašem podjetju zaradi tega, ker so bolj sproščene pri opravljanju rutiniranih in sistematičnih nalog. To pomeni, da se vam povrne vse kar ste vlagali v njihovo izobraževanje in uvajanje za določeno delovno mesto, v pozitivnem smislu.

Imate težave pri iskanju osebja?

Ljudje bi morali biti ponosni na svojo "zaposljivost". Radi bi delali, vendar potrebujejo podporo in pomoč: ne zanemarjajte takšnih neizkoriščenih zaposlitvenih možnosti. Osebe z motnjami v duševnem razvoju rade delajo in se učijo različnih nalog.

Podjetja morajo pokazati svojo socialno odgovornost.

Javna podpora je pogosto v prid delodajalcem pri zagotavljanju enakih možnosti.

**Do 20 % vaših kupcev so
invalidne osebe in njihove
družine.**

„Jasno je, da je etično nesporno zaposlovanje invalidnih oseb, vendar delodajalci v bistvu želijo vedeti, ali je takšno zaposlovanje tudi finančno upravičeno,“ je izjavil zagovornik. Odgovor je jasen - da.

Nekateri delodajalci verjamejo, da bodo delavci z motnjami v duševnem razvoju večkrat odstoni kot zaposleni brez invalidnosti.

Vendar so raziskave pokazale, da to ni res in da delavci z motnjami v duševnem razvoju niso nič več odsotni z dela kot drugi delavci.

Drugo, zelo pogosto napačno mnenje je, da bo zaposlovanje oseb z motnjami v duševnem razvoju zahtevalo višje stroške dodatnega zavarovanja.

Vendar so raziskave dokazale, da zaposlovanje oseb z motnjami v duševnem razvoju ne prinaša višjih stroškov zavarovanja.

Kateri so pozitivni učinki za vaše podjetje?

- Podjetje bo pridobilo na socialnem ugledu, zato ker ste delodajalec, ki daje enake možnosti vsem.
- Pridobili boste zaupanje v vodstvo.
- Delovno vzdušje v podjetju bo pridobilo z občutljivostjo/rahločutnostjo invalidnih oseb.
- Spoštovali boste kvoto invalidnih oseb, ki ste jih dolžni zaposliti.
- Vaše podjetje bodo spoštovali kupci invalidi in njihove družine.

Osebe z motnjami v duševnem razvoju ne potrebujejo dragih prilagoditev delovnega okolja ali delovne opreme.

Mogoče bodo potrebovale nekaj sprememb pri organizaciji dela.

Potrebujejo stabilno in zanesljivo okolje.

Prepričani smo, da lahko veliko pričakujete od oseb z motnjami v duševnem razvoju. Potrebujete le malo poguma in inovativnosti!

Osebe z motnjami v duševnem razvoju se lahko zaposlijo na širokem spektru različnih poslov. Niso zaposljivi samo za pomivanje posode in čiščenje, lahko vam pomagajo tudi pri zbiranju podatkov, lahko so zaposleni kot kuharji, kurirji, sodelujejo v proizvodnji, lahko so pomočniki v pisarnah itn. Sposobni so opravljati različne posle.

Osebe z motnjami v duševnem razvoju ne potrebujejo vedno naložbe v prilagajanje poslovnih prostorov, dostopnih toaletnih prostorov ali specializirane opreme za opravljanje svojega dela. V bistvu je zaposlitev zelo preprosta.

Mogoče bodo imele težave z zapletenimi nalogami ali nalogami, ki zahtevajo lastne odločitve in prilagodljivost. Težave bi se lahko pojavile tudi pri ev. odgovarjanju na vprašanja pri neposrednem stiku s strankami/kupci.

Zaradi tega bi bilo dobro, da delodajalci premislijo o prerazporeditvi dela med zaposlenimi. Preproste in ponavljajoče se naloge bodo uspešno izpeljane s strani oseb z motnjami v duševnem razvoju. One same lahko prevzamejo takšne naloge od drugih kolegov, medtem ko ti prevzamejo bolj zapletene naloge.

Večina oseb z motnjami v duševnem razvoju bo pridobila s stabilnim in zanesljivim delovnim okoljem. Zanje je veliko lažje, če ponavljajo enak sklop nalog kot da se morajo nenehno prilagajati novim.

Podjetja dobijo podporo s strani vlade in invalidskih organizacij.

Poskusite opraviti razgovor z osebo z motnjo v duševnem razvoju.

Organizirajte poskusno delovno mesto, da ocenite njihove zmožnosti.

Za osebe z motnjami v duševnem razvoju je zelo pomembno, da se, tako kot vsi ostali zaposleni, dobro počutijo na delovnem mestu in da so **koristni**. Invalidske organizacije vam lahko pomagajo pri prepoznavanju možnih zaposlitev invalidnih oseb v vašem podjetju. Na tak način lahko izpeljete nujne spremembe pri usklajevanju potreb invalidnih delavcev in organizirate njihovo delovno usposabljanje. Vaša vlada tudi podpira zaposlovanje oseb z motnjami v duševnem razvoju in mogoče lahko tudi finančno pomaga.

Da bi zagotovili maksimalen rezultat za delodajalca in istočasno spoštovali načelo nediskriminacije, se mora skozi celoten proces razpisa za nova delovna mesta zagotavljati enake možnosti za kandidate z in brez invalidnosti.

V nekaterih primerih mogoče prosilec z motnjo v duševnem razvoju ne bo imel formalne izobrazbe ali ustreznih kvalifikacij za to delovno mesto, bo pa popolnoma sposoben izvrševati večino zahtevanih nalog. V takih primerih je nujno, da ste prilagodljivi glede zahtevanih dokazov o kvalifikacijah.

Osebam z motnjami v duševnem razvoju bo **v pomoč**, če od njih ne zahtevate pisnega testa, **temveč ga** zamenjate z osebnim razgovorom.

Za osebe z motnjami v duševnem razvoju, ki so zaprosile za službo, je zelo pomembno, da jih sprašujete le vprašanja, ki so povezana z delovnim mestom in nalogami v zvezi z opravljanjem tega dela. Vprašanja o invalidnosti so vprašanja o zasebnosti in jih ne bi smeli spraševati.

Takšne majhne prilagoditve standardnih razpisov za delovna mesta lahko pomagajo, da postanete zares delodajalec enakih možnosti.